

Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o.
podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych - nr ewid. 68

www.groundfrost.pl
03-731 Warszawa, ul. Targowa 20A

KRS 0000061094
Regon: 010226794
NIP: 526-00-14-757

Sekretariat:

e-mail: audyt@groundfrost.pl
tel. +48 (0-22) 8182-666
tel. +48 (0-22) 8182-600

**OPINIA I RAPORT NIEZALEŻNEGO
BIEGŁEGO REWIDENTA**

dotycząca sprawozdania finansowego

Miasta Olsztyna

**za okres
od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.**

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Miasta Olsztyna oraz Prezydenta Olsztyna

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Miasta Olsztyna („Miasto”) z siedzibą Urzędu Miasta w Olsztynie przy Placu Jana Pawła II 1, na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans z wykonania budżetu Miasta na dzień 31 grudnia 2015 r., bilans na dzień 31 grudnia 2015 r. (łącznie), rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie), zestawienie zmian w funduszu za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie) oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność Prezydenta Miasta

Za sporządzenie i rzetelną prezentację tego sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późniejszymi zmianami), z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późniejszymi zmianami), odpowiada Prezydent Olsztyna, który jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Prezydent Olsztyna jest zobowiązany do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w powyższych przepisach.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym, o zgodności z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości tego sprawozdania finansowego oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień artykułu 268 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz w sprawach nieuregulowanych w krajowych standardach rewizji finansowej, przy ustalaniu szczegółowej metodyki planowania i przeprowadzania badania sprawozdania finansowego i w razie wątpliwości - Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe i księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Prezydenta Olsztyna oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Uzasadnienie opinii z zastrzeżeniem

1. Sprawozdanie finansowe, do którego wydana jest nasza opinia, obejmuje między innymi dane ze sprawozdań finansowych samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych. Jednostki te przekazują pomiędzy sobą nieruchomości (w trwały zarząd). Przekazania odbywają się na podstawie decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które w latach poprzednich wskazywały wartość rynkową przekazywanych nieruchomości. Jednostki otrzymujące przekazywane nieruchomości w trwały zarząd ujmowały je w księgach w wartości wynikającej z decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, a drugostronnie odnosiły wartość przyjętych nieruchomości w pozycję funduszu własnego. Na etapie sporządzania łącznego sprawozdania finansowego, rozpoznane przeszacowanie do wartości rynkowej nie było w latach poprzednich, jak również w roku 2015, przedmiotem eliminacji. Naszym zdaniem rozpoznane przeszacowanie do wartości rynkowej powinno zostać wyeliminowane na etapie sporządzania sprawozdania łącznego.

Szczególne zasady rachunkowości obowiązujące jednostki budżetowe zawierają przepis wskazujący na możliwość wyceny środków trwałych otrzymywanych w trwały zarząd według ceny wskazanej w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu. Cenę tę stanowi z reguły wartość rynkowa tej nieruchomości. Przyjęcie jej jako podstawy wyceny powodowało, że przekazanie nieruchomości z jednej jednostki organizacyjnej do innej w ramach tej samej jednostki samorządu terytorialnego, będącej właścicielem tej nieruchomości, stanowiło uaktualnienie wyceny historycznej do aktualnej wartości rynkowej.

Nieruchomości w jednostkach budżetowych, zgodnie z obowiązującymi je przepisami, powinny być zaliczane wyłącznie do środków trwałych. Ustawa o rachunkowości uznaje za możliwą aktualizację wyceny środków trwałych wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, gdzie przepisami tymi mogą być rozporządzenia Ministra Finansów. Ostatnia określona przez Ministra Finansów aktualizacja miała miejsce w roku 1995 na podstawie Rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. z dnia 27 stycznia 1995 r. Nr 7, poz. 34 z późniejszymi zm.). Tym samym w zakresie przygotowywanego sprawozdania finansowego zawierającego łączne dane wszystkich jednostek objętych sprawozdaniem, w naszej ocenie za przepisy te nie można uznać Ustawy o gospodarce nieruchomościami, określającej zasady wyceny nieruchomości w związku z ustaleniem opłat z tytułu trwałego zarządu.

Błędne podejście stosowane w latach wcześniejszych (do końca 2014 roku) potwierdza również fakt, iż jednostka poinformowała we wprowadzeniu do łącznego sprawozdania finansowego, iż w wyniku zastrzeżenia do opinii z badania za poprzedni rok obrotowy oraz w wyniku odpowiedzi uzyskanej od Regionalnej Izby Obrachunkowej na przesłane zapytanie dotyczące tematu wyceny środków trwałych przekazywanych w trwały Zarząd, od początku roku 2015 jednostka zmieniła podejście. Obecnie wycena ujmowana w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu jest wartością rynkową, ale kwota ujmowana w jednostce organizacyjnej do której przekazywane są aktywa w trwały zarząd ujmuje te aktywa w wartościach księgowych co zapewnia kontynuację wyceny oraz nie powoduje przeszacowania wartości aktywów w sprawozdaniu łącznym.

Przeszacowania powstałe w łącznym sprawozdaniu finansowym jednostki wynikające z decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które były wydane do dnia 31 grudnia 2014 r. nie zostały skorygowane.

W efekcie powyższego łączne sprawozdanie finansowe zawiera dokonane aktualizacje wyceny pojedynczych nieruchomości na podstawie decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które zostały wydane do dnia 31 grudnia 2014 r. i które powinny zostać skorygowane. Z uwagi na fakt, iż wyliczenie potencjalnej korekty w sprawozdaniu finansowym wymagałaby analizy dokumentów dot. środków trwałych oddawanych w trwały Zarząd w okresie nawet ponad 20 lat wstecz oraz analizy późniejszej amortyzacji tych środków trwałych, w praktyce nie jest możliwe naliczenie korekty i jednostka zdecydowała się nie dokonywać korekty danych historycznych. W związku z powyższym na dzień 31 grudnia 2015 r. nie jesteśmy w stanie wyliczyć kwoty korekty wyceny ujętych w łącznym bilansie środków trwałych, a tym samym nie jesteśmy w stanie wypowiedzieć w zakresie poprawności

wyceny środków trwałych oraz kosztu amortyzacji. Kwota potencjalnej korekty powinna pomniejszać wartość środków trwałych oraz pomniejszać Fundusz jednostki.

2. W załączniku nr 7 dot. dodatkowych informacji jednostka prezentuje tabelę ruchów – zmiany wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych. Na podstawie przeprowadzonych procedur stwierdziliśmy przede wszystkim następujące rozbieżności w tabeli ruchów:
 - w danych dot. przemieszczeń wewnętrznych jednostka wykazuje w łącznym sprawozdaniu zwiększenia oraz zmniejszenia w poszczególnych grupach środków trwałych w następujących wysokościach (wartości brutto):

Podsumowania wybranych informacji z załącznika 7 dot. informacji dodatkowych z łącznego sprawozdania finansowego Miasta Olsztyn za rok 2015.

	Prze m i e s z c z e n i a w e w n ę t r z n e z w i ę k s z e n i a (2015)	Prze m i e s z c z e n i a w e w n ę t r z n e z m n i e j s z e n i a (2015)
Wartości niematerialne i prawne		8 329,93
Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania)	111 998 777,91	110 259 960,82
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	116 483 648,25	43 162 766,54
Urządzenia techniczne i maszyny	1 935 390,68	149 591,62
Inne środki trwałe	508 905,58	104 630,50
Pozostałe środki trwałe	467 669,83	156,21
Zbiory biblioteczne		4 149,95
Środki trwałe w budowie		187 685 210,24
Łącznie	231 394 392,25	341 374 795,81
Różnica		109 980 403,56

Jednostka nie była w stanie wyjaśnić całej stwierdzonej rozbieżności na kwotę 109 980,4 tys. zł. Na podstawie uzyskanych informacji wyjaśniliśmy rozbieżności na największych różnicach - m.in. w linii środki trwałe w budowie jednostki objęte badanym sprawozdaniem finansowy wykazują zmniejszenia przemieszczeń wewnętrznych w kwocie 187 685,2 tys. zł obejmujące środki trwałe w budowie przekazywane do Urzędu Miasta jeszcze przed przyjęciem inwestycji do użytkowania. Urząd Miasta wykazuje te przyjęte środki jako zwiększenia środków trwałych w budowie, podczas gdy powinny być one wykazane jako zwiększenia przemieszczeń wewnętrznych.

W przypadku przeanalizowania całej kwoty rozbieżności mogłoby się okazać, iż inne pozycje ujęte w tabeli ruchów środków trwałych również powinny zostać skorygowane.

Na bazie powyższego stwierdzamy również, iż kontrola wewnętrzna funkcjonująca w powyższym obszarze nie zapewnia poprawności prezentacji danych w tabeli ruchów środków trwałych. W związku z powyższym oraz w związku z faktem, iż nasze procedury były wykonane metodą wrywkową, stwierdzamy, iż tabela ruchów zaprezentowana w załączniku 7 dot. informacji dodatkowej niepoprawnie odzwierciedla zmiany, które miały miejsce w wartościach niematerialnych i prawnych oraz środkach trwałych w badanym okresie.

3. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 r. jednostka nie zaprezentowała w informacji dodatkowej do sprawozdania wszystkich informacji wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości. Konkretnie niektóre załączniki ujęte w informacji dodatkowej nie zawierają określenia okresu/dnia na który zostały sporządzone, np. załącznik nr 17 i nr 18 do informacji dodatkowej.
4. W wyniku przeprowadzonych procedur badania nie otrzymaliśmy wszystkich listów z banków oraz wszystkich listów od prawników współpracujących z jednostkami organizacyjnymi, których sprawozdania jednostkowe składają się sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna, o które prosiliśmy w trakcie badania. W zakresie informacji od banków, wykonane procedury pozwoliły jedynie na uzgodnienie stanu środków pieniężnych wykazanych w sprawozdaniu finansowym do wyciągów bankowych oraz potwierdzeń sald otrzymanych z banków. W zakresie informacji od prawników, wykonane procedury pozwoliły na zrozumienie procesu rozpoznawania odpisów aktualizujących i rezerw na zobowiązania oraz omówienie wybranych odpisów i rezerw z kierownictwem wybranych

jednostek, zakładów budżetowych i instytucji, których sprawozdania jednostkowe składają się sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna.

W związku z powyższym nie byliśmy w stanie określić czy nie byłyby konieczne korekty do przedstawionej w sprawozdaniu finansowym sytuacji majątkowej i finansowej Miasta Olsztyna na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz do wyniku finansowego za rok obrotowy kończący się tego dnia, w szczególności w odniesieniu do kompletności ujęcia instrumentów finansowych, ujawnień zabezpieczeń na majątku oraz zobowiązań warunkowych jak również wysokości rozpoznanych w bilansie i rachunku zysków i strat odpisów aktualizujących aktywa obrotowe oraz rozpoznanych rezerw na zobowiązania.

5. W wyniku przeprowadzonych procedur badania, stwierdziliśmy, iż zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Olsztyna z dnia 15 lutego 2016 r. badane łączne sprawozdanie finansowe sporządzone za rok 2015 zostało sporządzone przy przyjęciu progu istotności na poziomie 1% sumy bilansowej łącznego bilansu będących sumą jednostkowych sprawozdań finansowych. W związku z powyższym, w trakcie sporządzania łącznych sprawozdań finansowych za rok 2015 nie zostały dokonane wzajemne wyłączenia transakcji i sald pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, których sprawozdania jednostkowe składają się sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna, które to transakcje i salda nie przekraczały łącznie przyjętego poziomu istotności. Przy czym dane porównawcze ujawnione w sprawozdaniu finansowym według stanu na 31 grudnia 2014 r. zostały przygotowane z uwzględnieniem wszystkich wyłączeń wzajemnych transakcji, co w praktyce oznacza, iż stosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zasady nie zostały zastosowane w sposób ciągły z zasadami stosowanymi w roku poprzednim.

Opinia z zastrzeżeniem

Naszym zdaniem, za wyjątkiem potencjalnych skutków korekt opisanych w paragrafie „Uzasadnienie opinii z zastrzeżeniem”, załączone sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Miasta na dzień 31 grudnia 2015 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów konta dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późniejszymi zmianami), jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami Statutu Miasta oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych.

Objaśnienia uzupełniające

Nie zgłaszając zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności zbadanego sprawozdania finansowego zwracamy uwagę, iż zgodnie z zapisami § 9a. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów konta dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późniejszymi zmianami) jednostka nie rozpoznaje w łącznym sprawozdaniu finansowym rezerw na niewykorzystane urlopy pracowników oraz odprawy emerytalno-rentowe oraz nagrody jubileuszowe. Informacja ta została zawarta we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w punkcie 9 – dane o wysokości środków na świadczenia pracownicze zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Olsztyna.

Niniejsza opinia jest naszą drugą opinią wydaną do sprawozdania finansowego firmy Miasta Olsztyna przygotowanego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Pierwsza opinia została wydana w dniu 23 maja 2016 r. i zawierała m.in. zastrzeżenie numer 2 odnoszące się do kwot zaprezentowanych w załączniku 7 dot. informacji dodatkowej – dotyczące niezgodności kwot wykazywanych w przemieszczeniach wewnętrznych w tabeli ruchów wykazującej zmiany wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawych oraz inwestycji długoterminowych za rok 2015. W związku z dodatkowymi wyjaśnieniami otrzymanymi po dniu 23 maja 2016 r. dot. treści tego zastrzeżenia, wydaliśmy niniejszą drugą opinię do tego samego sprawozdania Miasta Olsztyna przygotowanego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Niniejsza opinia zawiera zaktualizowaną treść zastrzeżenia numer 2.

Marcin Grzywacz
Biegły rewident nr 11769

kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie
w imieniu Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o.
podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych nr 68

ul. Targowa 20A
03-731 Warszawa

02 czerwca 2016 r.
Warszawa

**Raport uzupełniający opinię z badania
sprawozdania finansowego**

Miasta Olsztyna

**za okres
od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.**

Raport uzupełniający opinię zawiera 21 stron
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 r.

SPIS TREŚCI:

1.	Część ogólna raportu	2
1.1.	Dane identyfikujące badaną jednostkę	2
1.1.1.	Nazwa Jednostki i inne informacje na temat działania Jednostki	2
1.1.2.	Siedziba Jednostki	2
1.1.3.	Dane oraz zadania Jednostki	2
1.1.4.	Podstawa prawna działalności oraz organy jednostki	3
1.1.5.	Wykaz jednostek objętych łącznym sprawozdaniem finansowym	5
1.2.	Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	8
1.2.1.	Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta:	8
1.2.2.	Dane identyfikujące podmiot uprawniony do badania:	8
1.3.	Informacje o sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy	8
1.4.	Zakres prac i odpowiedzialności	11
2.	Część analityczna raportu	12
2.1.	Bilans z wykonania budżetu	12
2.2.	Bilans	13
2.3.	Rachunek zysków i strat	14
2.4.	Wybrane wskaźniki finansowe	15
2.5.	Interpretacja wskaźników	16
3.	Część szczegółowa raportu	17
3.1.	Prawidłowość stosowanego systemu rachunkowości	17
3.2.	Wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego	17
3.3.	Informacja o opinii niezależnego biegłego rewidenta	17
3.4.	Informacje o istotnych naruszeniach prawa	21

1. Część ogólna raportu

1.1. Dane identyfikujące badaną jednostkę

1.1.1. Nazwa Jednostki i inne informacje na temat działania Jednostki

Miasto Olsztyn – jednostka samorządu terytorialnego.

1.1.2. Siedziba Jednostki

Plac Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn.

1.1.3. Dane oraz zadania Jednostki

Zgodnie ze Statutem Miasta Olsztyna mieszkańcy miasta tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową swych mieszkańców. Miasto Olsztyn posiada status miasta na prawach powiatu.

Ustrój miasta określa jego Statut, uchwalony i ogłoszony w trybie przewidzianym w ustawie o samorządzie gminnym.

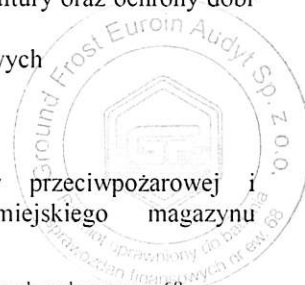
Miasto Olsztyn posiada osobowość prawną, a jego samodzielność podlega ochronie sądowej.

Miasto Olsztyn zadania publiczne gminy i powiatu, określone w ustawach ustrojowych: ustawie samorządzie gminnym i ustawie o samorządzie powiatowym, wykonuje we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność poprzez swoje organy, jednostki organizacyjne, spółki prawa kapitałowego z całkowitym lub częściowym udziałem gminy, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury, jednostki organizacyjne administracji rządowej zespolonej, przy czym spółki, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz instytucje kultury nie są objęte łącznymi sprawozdaniami finansowymi.

Miasto wykonuje zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zlecone ustawami bądź wykonywane w drodze porozumień zawartych z organami administracji rządowej.

Zadania własne Miasta Olsztyna, zgodnie z ustawami ustrojowymi obejmują sprawy dotyczące zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych,
- utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek miejskich i innych placówek upowszechniania kultury oraz ochrony dóbr kultury,
- kultury fizycznej i turystyki, tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych
- targowisk i hal targowych,
- zieleni miejskiej i zadrzewień,
- cmentarzy miejskich,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania miejskiego magazynu

przeciwpowodziowego oraz zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,

- utrzymania obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji rynku pracy
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej
- promocji
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

1.1.4. Podstawa prawna działalności oraz organy jednostki

Ustrój oraz działalność samorządu i administracji samorządowej w Mieście Olsztyn określają w szczególności:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446);
- Statut Miasta Olsztyna stanowiący załącznik do uchwały Nr VIII/65/11 Rady Miasta Olsztyn z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Olsztyna (z późniejszymi zmianami).

Samorząd Miasta wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, dysponuje mieniem Miasta i prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie budżetu.

Samorząd Miasta określa strategię rozwoju Miasta. Przy wyznaczaniu celów rozwojowych skoncentrowano się na trzech celach strategicznych:

- rozwój funkcji metropolitalnych z zachowaniem ład przestrzennego i ekologicznego,
- wzrost poziomu zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców i budowa społeczeństwa obywatelskiego,
- podnoszenie konkurencyjności miasta jako ośrodka nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki.

Organami Samorządu Miasta Olsztyna są:

- Rada Miasta — organ stanowiący i kontrolny Miasta,
- Prezydent Olsztyna — organ wykonawczy Miasta.

Organy samorządu Miasta działają na podstawie i w granicach określonych przez ustawy, a ich działalność podlega nadzorowi na zasadach ustalonych w ustawach.

Prezydent Olsztyna wykonuje swoje obowiązki przy pomocy Urzędu Miasta Olsztyna.

Podstawowe dane:

Siedziba Rady Miasta Olsztyna:

ul. Wyzwolenia 30 10-106 Olsztyn

Siedziba Prezydenta Olsztyna:

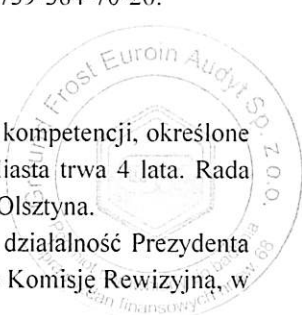
Plac Jana Pawła II 1 10-101 Olsztyn

- Numer identyfikacji podatkowej NIP Miasta Olsztyna na prawach powiatu: 739-384-70-26.
- Numer REGON Miasta Olsztyna na prawach powiatu: 510 742 362.

Rada Miasta Olsztyna

Rada rozpatruje i rozstrzyga w drodze uchwał wszystkie sprawy należące do jej kompetencji, określone w ustawach i Statucie. W skład Rady wchodzi 25 radnych. Kadencja Rady Miasta trwa 4 lata. Rada obraduje na sesjach, a tryb jej pracy reguluje uchwalony przez nią Statut Miasta Olsztyna.

Rada Miasta jest organem stanowiącym i kontrolnym Miasta, który kontroluje działalność Prezydenta Olsztyna oraz samorządowych jednostek organizacyjnych. W tym celu powołuje Komisję Rewizyjną, w

skład której wchodzi radni przedstawiciele wszystkich klubów. Do zadań Komisji Rewizyjnej należy opiniowanie wykonania budżetu i występowanie z wnioskiem do Rady w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Prezydentowi Olsztyna.

Zgodnie z Uchwałą Nr I/1/14 Rady Miasta Olsztyna z 1 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Miasta Olsztyna na Przewodniczącego wybrana została Pani Halina Teresa Ciunel, która pełnił tę funkcję na dzień sporządzenia niniejszego raportu.

Prezydent Olsztyna

W okresie poddanym badaniu, jak też na dzień wydania niniejszego raportu, funkcję Prezydenta Olsztyna sprawował Pan Piotr Władysław Grzymowicz.

Prezydent kieruje bieżącymi sprawami Miasta, reprezentuje Miasto na zewnątrz, nadzoruje prowadzenie gospodarki finansowej Miasta, realizuje zadania określone w art. 60 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, koordynuje przygotowanie i realizację wieloletnich planów i programów rozwoju Miasta, zapewnia przygotowanie projektów i realizację uchwał Rady Miasta, nadzoruje organizację pracy Urzędu Miasta, wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do Zastępców Prezydenta, Skarbnika Miasta, Sekretarza Miasta oraz pozostałych pracowników Urzędu. Prezydent Miasta wykonuje zadania należące do samorządu miasta, niezastrzeżone na rzecz Rady Miasta. Prezydent, w drodze odrębnych zarządzeń, powołał swoich zastępców.

Na dzień wydania niniejszego raportu funkcje zastępców Prezydenta Olsztyna sprawują:

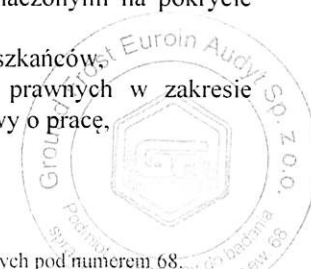
- Pan Jarosław Słoma
- Pani Halina Zaborowska-Boruch
- Pan Bogusław Szwedowicz.

Sekretarz Miasta

Funkcję Sekretarza Miasta Olsztyna pełniła do dnia 30 listopada 2014 r. Pani Hanna Mikulska-Bojarska. W dniu 14 stycznia 2015 r. na stanowisku Sekretarza Miasta Olsztyna został zatrudniony Pan Mirosław Pampuch, który pełnił swoją funkcję do dnia 2 listopada 2015 r. kiedy została z nim rozwiązana umowa o pracę na zasadzie porozumienia stron. W dniu 11 stycznia 2016 r. na stanowisku Sekretarza Miasta Olsztyna został zatrudniony Pan Stanisław Gorczyca.

Do zadań Sekretarza należy w szczególności:

- sprawowanie nadzoru nad organizacją pracy, prawidłowym wykonywaniem czynności kancelaryjnych oraz kierowanie obiegiem dokumentów i trybem załatwiania spraw wpływających do Prezydenta,
- nadzorowanie przestrzegania przepisów proceduralnych przy załatwianiu spraw w trybie postępowania administracyjnego i skargowego oraz interpelacji i zapytań radnych,
- organizowanie zasad właściwego przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków obywateli,
- nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny pracy w Urzędzie,
- nadzór nad zapewnieniem terminowego i prawidłowego przygotowania przez komórki organizacyjne materiałów na Sesje Rady,
- koordynacja realizacji zadań wynikających z aktów prawnych Rady Miasta i Prezydenta Olsztyna,
- pełnienie obowiązków Pełnomocnika Prezydenta ds. Systemu Zarządzania Jakością — nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu,
- nadzór nad gospodarką mieniem Urzędu i środkami budżetowymi przeznaczonymi na pokrycie kosztów jego funkcjonowania,
- nadzór nad obsługą interesantów i załatwianiem indywidualnych spraw mieszkańców,
- dokonywanie z upoważnienia Prezydenta i w jego imieniu czynności prawnych w zakresie stosunku pracy nawiązywanego z pracownikami Urzędu na podstawie umowy o pracę,
- prowadzenie spraw Miasta powierzonych przez Prezydenta,
- podpisywanie delegacji Prezydentowi Olsztyna.

Skarbnik Miasta

Rada Miasta powołuje i odwołuje Skarbnika Miasta (głównego księgowego budżetu Miasta Olsztyna), który w imieniu Prezydenta pełni nadzór nad opracowywaniem projektu budżetu Miasta; wykonywaniem budżetu i jego zmianami; pracami dotyczącymi sporządzania okresowych analiz i zbiorczych sprawozdań z wykonania budżetu; gospodarką finansową Miasta (w tym jednostek organizacyjnych powiązanych z budżetem), ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości umów, z punktu widzenia przepisów finansowych oraz terminowego ściągania i dochodzenia roszczeń; przestrzeganiem zasad wynikających z dokumentacji opisującej politykę rachunkowości; wykonywaniem obowiązków przez głównych księgowych jednostek organizacyjnych Miasta; dokonywaniem kontrasygnaty czynności prawnych dotyczących zarządu mieniem komunalnym; jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań finansowych oraz informowanie Rady i Regionalnej Izby Obrachunkowej o odmowie złożenia kontrasygnaty.

Przy wykonywaniu zadań powierzonych przez Prezydenta Olsztyna Skarbnik działa w granicach określonych pełnomocnictwami i upoważnieniami udzielonymi przez ten organ.

W okresie objętym badaniem oraz na dzień wydania niniejszego raportu funkcję Skarbnika Miasta Olsztyna pełniła Pani Wiesława Nawotczyńska.

1.1.5. Wykaz jednostek objętych łącznym sprawozdaniem finansowym

Wykaz jednostek, których sprawozdania składają się na badane sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna za 2015 r. i obejmuje:

Urzędy:

- 1) Urząd Miasta Olsztyna

Placówki opiekuńczo - wychowawcze:

- 1) Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych,
- 2) Rodzinny Dom Dziecka Nr 2,
- 3) Rodzinny Dom Dziecka Nr 3,
- 4) Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku,
- 5) Świetlica Terapeutyczna Nr 1,
- 6) Świetlica Terapeutyczna Nr 2.

Przedszkola:

- 1) Przedszkole Miejskie Nr 1,
- 2) Przedszkole Miejskie Nr 2,
- 3) Przedszkole Miejskie Nr 3,
- 4) Przedszkole Miejskie Nr 4,
- 5) Przedszkole Miejskie Nr 5,
- 6) Przedszkole Miejskie Nr 6,
- 7) Przedszkole Miejskie Nr 9,
- 8) Przedszkole Miejskie Nr 10,
- 9) Przedszkole Miejskie Nr 12,
- 10) Przedszkole Miejskie Nr 13,
- 11) Przedszkole Miejskie Nr 14,
- 12) Przedszkole Miejskie Nr 15,
- 13) Przedszkole Miejskie Nr 17,
- 14) Przedszkole Miejskie Nr 19,
- 15) Przedszkole Miejskie Nr 20,
- 16) Przedszkole Miejskie Nr 21,
- 17) Przedszkole Miejskie Nr 23,
- 18) Przedszkole Miejskie Nr 24,
- 19) Przedszkole Miejskie Nr 29,
- 20) Przedszkole Miejskie Nr 31,

- 21) Przedszkole Miejskie Nr 32,
- 22) Przedszkole Miejskie Nr 36,
- 23) Przedszkole Miejskie Nr 37,
- 24) Przedszkole Miejskie Nr 38,
- 25) Przedszkole Miejskie Nr 39,
- 26) Przedszkole Miejskie Nr 40.

Szkoły podstawowe:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1,
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 2,
- 3) Szkoła Podstawowa Nr 3,
- 4) Szkoła Podstawowa Nr 6,
- 5) Szkoła Podstawowa Nr 7,
- 6) Szkoła Podstawowa Nr 9,
- 7) Szkoła Podstawowa Nr 10,
- 8) Szkoła Podstawowa Nr 13,
- 9) Szkoła Podstawowa Nr 15,
- 10) Szkoła Podstawowa Nr 18,
- 11) Szkoła Podstawowa Nr 19,
- 12) Szkoła Podstawowa Nr 22,
- 13) Szkoła Podstawowa Nr 29,
- 14) Szkoła Podstawowa Nr 30,
- 15) Szkoła Podstawowa Nr 32,
- 16) Szkoła Podstawowa Nr 33,
- 17) Szkoła Podstawowa Nr 34.

Gimnazja:

- 1) Gimnazjum Nr 5,
- 2) Gimnazjum Nr 6 – ujęte w danych porównawczych, zlikwidowane z dniem 31.08.2014 r.
- 3) Gimnazjum Nr 7,
- 4) Gimnazjum Nr 12,
- 5) Gimnazjum Nr 13,
- 6) Gimnazjum Nr 14,
- 7) Gimnazjum Nr 15.

Licea ogólnokształcące:

- 1) I Liceum Ogólnokształcące,
- 2) III Liceum Ogólnokształcące.

Zespoły szkół ogólnokształcących:

- 1) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1,
- 2) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2,
- 3) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3,
- 4) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4,
- 5) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 Mistrzostwa Sportowego,
- 6) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6,
- 7) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7,
- 8) Zespół Szkół Chemicznych i Ogólnokształcących.

Zespoły szkół zawodowych:

- 1) Zespół Szkół Mechaniczno – Energetycznych,
- 2) Zespół Szkół Budowlanych,
- 3) Zespół Szkół Samochodowych,
- 4) Zespół Szkół Gastronomiczno – Spożywczych,
- 5) Zespół Szkół Ekonomicznych,
- 6) Zespół Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych,
- 7) Zespół Szkół Ekonomiczno – Handlowych.

Poradnie:

- 1) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 1,
- 2) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 3.

Pozostałe jednostki oświatowe:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących,
- 2) Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy,
- 3) Zespół Placówek Specjalnych,
- 4) Zespół Szkół Specjalnych,
- 5) Szkolne Schronisko Młodzieżowe,
- 6) Pałac Młodzieży,
- 7) Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Pozostałe jednostki budżetowe:

- 1) Miejski Urząd Pracy,
- 2) Straż Miejska,
- 3) Schronisko dla Zwierząt,
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 5) Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
- 6) Miejski Zespół ds. Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
- 7) Zespół Żłobków Miejskich,
- 8) Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”,
- 9) Dom Pomocy Społecznej przy ul. Bałtyckiej,
- 10) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- 11) Zarząd Dróg Zieleni i Transportu,
- 12) Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie,
- 13) Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny.

Jednostki organizacyjne administracji rządowej zespolonych na szczeblu powiatu
z samorządem miasta:

- 1) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Olsztyn.

Zakłady budżetowe:

- 1) Zakład Cmentarzy Komunalnych,
- 2) Zakład Targowisk Miejskich,
- 3) Zakład Lokali i Budynków Komunalnych,
- 4) Centrum Integracji Społecznej w Olsztynie.

1.2. Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

1.2.1. Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta:

Imię i nazwisko: Marcin Grzywacz
Numer w rejestrze: 11769

1.2.2. Dane identyfikujące podmiot uprawniony do badania:

Firma: Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Targowa 20A, 03-731 Warszawa
Numer rejestru: KRS 0000061094
Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Kapitał zakładowy: 105 100,00 zł
Numer NIP: 526-00-14-757

Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o. jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 68.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzono zgodnie z umową z dnia 01 października 2014 r., zawartą na podstawie Uchwały nr LIX/916/14 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 września 2014 r. w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Miasta Olsztyna za lata 2014 - 2016.

Badanie sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone w siedzibie Jednostki w okresie od 04 maja 2016 r. do 20 maja 2016 r. z przerwami.

Kluczowy biegły rewident oraz Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o. spełniają wymóg niezależności od badanej Gminy Olsztyn w rozumieniu art. 56 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 Nr 77 poz. 649 z późn. zm.).

1.3. Informacje o sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Sprawozdanie finansowe Gminy Olsztyn sporządzone na dzień 31 grudnia 2014 r. i za okres kończący się tego dnia zostało zbadane przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych - Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Targowej 20a, 03-731 Warszawa - wpisany na listę podmiotów uprawnionych pod nr 68, a w jego imieniu badanie przeprowadził Marcin Grzywacz kluczowy biegły rewident nr ewid. 11769. Sprawozdanie uzyskało opinię z następującymi zastrzeżeniami:

1. Sprawozdanie finansowe, do którego wydana jest nasza opinia, obejmuje między innymi dane ze sprawozdań finansowych samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych. Jednostki te przekazują pomiędzy sobą nieruchomości (w trwały zarząd). Przekazania odbywają się na podstawie decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które wskazują wartość rynkową przekazywanych nieruchomości. Jednostki otrzymujące przekazywane nieruchomości w trwały zarząd ujmuje je w księgach w wartości wynikającej z decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu a

drugostronnie odnoszą wartość przyjętych nieruchomości w pozycję funduszu własnego. Na etapie sporządzania łącznego sprawozdania finansowego, rozpoznane przeszacowanie do wartości rynkowej nie jest przedmiotem eliminacji.

Naszym zdaniem jest to podejście błędne. Szczególne zasady rachunkowości obowiązujące jednostki budżetowe zawierają przepis wskazujący na możliwość wyceny środków trwałych otrzymywanych w trwałe zarząd według ceny wskazanej w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu. Cenę tę stanowi za reguły wartość rynkowa tej nieruchomości. Przyjęcie jej jako podstawy wyceny powoduje, że przekazanie nieruchomości z jednej jednostki organizacyjnej do innej w ramach tej samej jednostki samorządu terytorialnego, będącej właścicielem tej nieruchomości, stanowi uaktualnienie wyceny historycznej do aktualnej wartości rynkowej.

Nieruchomości w jednostkach budżetowych, zgodnie z obowiązującymi je przepisami, powinny być zaliczane wyłącznie do środków trwałych. Ustawa o rachunkowości uznaje za możliwą aktualizację wyceny środków trwałych wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, gdzie przepisami tymi mogą być rozporządzenia Ministra Finansów. Ostatnia określona przez Ministra Finansów aktualizacja miała miejsce w roku 1995 na podstawie Rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. z dnia 27 stycznia 1995 r. Nr 7, poz. 34 z późniejszymi zm.). Tym samym w zakresie przygotowywanego sprawozdania finansowego zawierającego łączne dane wszystkich jednostek objętych sprawozdaniem, w naszej ocenie za przepisy te nie można uznać Ustawy o gospodarce nieruchomościami, określającej zasady wyceny nieruchomości w związku z ustaleniem opłat z tytułu trwałego zarządu.

W efekcie powyższego łączne sprawozdanie finansowe zawiera aktualizację wyceny pojedynczych nieruchomości na podstawie decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu. Jednostka poinformowała o tym fakcie we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w punkcie *7e – istotne informacje dotyczące wyłączeń rozliczeń między jednostkami*. Wg informacji uzyskanej od jednostki wskazane w powyższym punkcie kwoty dotyczą jedynie niewyeliminowanych kwot rozliczeń z roku 2014 które jednostka zidentyfikowała w procesie przygotowywania łącznego sprawozdania finansowego na podstawie indywidualnych sprawozdań przedstawionych przez jednostki budżetowe.

Z uwagi na fakt, iż jednostka stosowała podobne podejście również w poprzednich latach, na dzień 31 grudnia 2014 r. nie jesteśmy w stanie wyliczyć kwoty korekty wyceny ujętych w łącznym bilansie środków trwałych, a tym samym nie jesteśmy się w stanie wypowiedzieć w zakresie poprawności wyceny środków trwałych oraz kosztu amortyzacji. Kwota potencjalnej korekty powinna pomniejszać wartość środków trwałych oraz pomniejszać Fundusz jednostki.

2. W załączniku nr 7 dot. dodatkowych informacji jednostka prezentuje tabelę ruchów – zmiany wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych. Na podstawie przeprowadzonych procedur stwierdziliśmy rozbieżności w tabeli ruchów, w tym:

- w danych dot. przemieszczeń wewnętrznych gruntów dla Urzędu Miasta Olsztyna (UMO) zwiększenia wykazano na kwotę 61 150,2 tys. zł, natomiast w zmniejszeniach wykazano kwotę 75 082,8 tys. zł, w efekcie czego powstała rozbieżność na kwotę 13 932,6 tys. zł która nie została wyjaśniona – w efekcie w przypadku wyjaśnienia tej rozbieżności mogłoby się okazać, iż inne pozycje ujęte w tabeli ruchów środków trwałych również powinny zostać skorygowane,

- w wierszu dotyczącym wartości niematerialnych i prawnych dla Urzędu Miasta Olsztyna (UMO) wykazano zwiększenia z tyt. zakupu na kwotę 2 607,9 tys. zł, natomiast w zmniejszeniach z tyt. wycofania z użytkowania kwotę 1 205,0 tys. zł - z informacji uzyskanych w trakcie audytu wynika że kwota 1 205,0 tys. zł została prześięgowana pomiędzy kontami analitycznymi, a co za tym idzie nie miało miejsca żadne wycofanie z użytkowania, a kwota zwiększeń z tytułu zakupów powinna być wykazana w kwocie 1 402,9 tys. zł,
- w wierszu dotyczącym środków trwałych w budowie wykazano zwiększenia z tyt. przemieszczeń wewnętrznych na kwotę 78 636,9 tys. zł, natomiast zwiększenie to wynika z tyt. nabycia, a nie przemieszczenia wewnętrznego.

Na bazie powyższego stwierdzamy, iż kontrola wewnętrzna funkcjonująca w powyższym obszarze nie zapewnia poprawności prezentacji danych w tabeli ruchów środków trwałych. W związku z powyższym oraz w związku z faktem, iż nasze procedury były wykonane metodą wrywkową, stwierdzamy, iż tabela ruchów środków niepoprawnie odzwierciedla zmiany, które miały miejsce w środkach trwałych w badanym okresie.

3. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2014 r. jednostka nie zaprezentowała w informacji dodatkowej do sprawozdania wszystkich informacji wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości. Konkretnie jednostka nie ujęła danych porównawczych w niektórych załącznikach zaprezentowanych w informacji dodatkowej. Ponadto niektóre załączniki ujęte w informacji dodatkowej nie zawierają określenia okresu/ dnia na który zostały sporządzone. Dla przykładu dotyczy to między załącznika numer 17 czy załącznika numer 18 do informacji dodatkowej.

oraz następującymi objaśnieniami uzupełniającymi:

Nie zgłaszając zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności zbadanego sprawozdania finansowego zwracamy uwagę, iż zgodnie z zapisami § 9a. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów konta dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późniejszymi zmianami) jednostka nie rozpoznaje rezerw na niewykorzystane urlopy pracowników oraz odprawy emerytalno-rentowe oraz nagrody jubileuszowe. Informacja ta została zawarta we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w punkcie 9 – *dane o wysokości środków na świadczenia pracownicze zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Olsztyna.*

Sprawozdanie finansowe zostało rozpatrzone przez Radę Miasta Olsztyna i zatwierdzone Uchwałą Nr XI/112/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 czerwca 2015 roku. Uchwałą Nr XI/112/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 czerwca 2015 r. udzielono Prezydentowi Olsztyna absolutorium z tytułu wykonania budżetu miasta za 2014 rok.

Jednostka złożyła sprawozdanie finansowe za rok 2014, stosownie do postanowień Ustawy o finansach publicznych (Dz. U. 2009 nr 157, poz. 1240 ze zm.) do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie w obowiązującym terminie.

1.4. Zakres prac i odpowiedzialności

Niniejszy raport został przygotowany dla Rady Miasta Olsztyna oraz Prezydenta Olsztyna i dotyczy sprawozdania finansowego Miasta Olsztyna, na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans z wykonania budżetu Miasta na dzień 31 grudnia 2015 r., bilans na dzień 31 grudnia 2015 r. (łącznie), rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie), zestawienie zmian w funduszu za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie) oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień artykułu 268 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz w sprawach nieuregulowanych w krajowych standardach rewizji finansowej, przy ustalaniu szczegółowej metodyki planowania i przeprowadzania badania sprawozdania finansowego i w razie wątpliwości - Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Kierownik Jednostki jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych, sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego oraz sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz z innymi obowiązującymi przepisami.

Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii i sporządzenie raportu uzupełniającego, odnośnie tego łącznego sprawozdania finansowego obejmującego wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans z wykonania budżetu Miasta na dzień 31 grudnia 2015 r., bilans na dzień 31 grudnia 2015 r. (łącznie), rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie), zestawienie zmian w funduszu za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie) oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Kierownik Jednostki złożył w dniu wydania niniejszego raportu oświadczenie o rzetelności i jasności sprawozdania finansowego przedstawionego do badania oraz niezajściwieniu zdarzeń wpływających w sposób znaczący na dane wykazane w sprawozdaniu finansowym za rok badany.

W trakcie badania sprawozdania finansowego Kierownik Jednostki złożył wszystkie żądane przez nas oświadczenia, wyjaśnienia i informacje oraz udostępnił nam wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do wydania opinii i przygotowania raportu.

Za wyjątkiem kwestii opisanych w opinii z badania, zakres planowanej i wykonanej pracy nie został w żaden sposób ograniczony. Zakres i sposób przeprowadzonego badania wynika ze sporządzonej przez nas dokumentacji roboczej, znajdującej się w siedzibie Ground Frost Euroin Audit Sp. z o.o.

2. Część analityczna raportu**2.1. Bilans z wykonania budżetu**

		31.12.2015	Struktura %	31.12.2014	Struktura %
AKTYWA					
I	Środki pieniężne	40 127,2	83,7%	56 113,1	88,8%
1.	Środki pieniężne budżetu	39 942,6	83,3%	55 386,7	87,7%
2.	Środki pieniężne pozostałe	184,6	0,4%	726,4	1,2%
II	Należności i rozliczenia	7 178,3	15,0%	6 204,7	9,8%
1.	Należności finansowe	39,1	0,1%	78,8	0,1%
2.	Należności od budżetów	6 247,1	13,0%	5 968,7	9,5%
3.	Pozostałe należności i rozliczenia	892,1	1,9%	157,2	0,2%
III	Inne aktywa	635,6	1,3%	837,4	1,3%
AKTYWA RAZEM		47 941,0	100,0%	63 155,2	100,0%

		31.12.2015	Struktura %	31.12.2014	Struktura %
PASYWA					
I	Zobowiązania	359 340,0	749,5%	236 768,9	374,9%
1.	Zobowiązania finansowe	357 241,0	745,2%	235 957,3	373,6%
2.	Zobowiązania wobec budżetów	431,7	0,9%	599,5	0,9%
3.	Pozostałe zobowiązania	1 667,3	3,5%	212,1	0,3%
II	Aktywa netto budżetu	-329 368,6	-687,0%	-190 969,6	-302,4%
1.	Wynik wykonania budżetu	-139 813,3	-291,6%	34 918,7	55,3%
2.	Wynik na operacjach niekasowych	-21,5	0,0%	-40,3	-0,1%
3.	Rezerwa na niewygasające wydatki	3 037,5	6,3%	1 601,8	2,5%
4.	Środki z prywatyzacji	0,0	0,0%	0,0	0,0%
5.	Skumulowany wynik budżetu	-192 571,4	-401,7%	-227 449,8	-360,1%
III	Inne pasywa	17 969,7	37,5%	17 355,9	27,5%
PASYWA RAZEM		47 941,0	100,0%	63 155,2	100,0%

Dane w tys. PLN

2.2. Bilans

	31.12.2015	Struktura %	31.12.2014	Struktura %
AKTYWA				
A. AKTYWA TRWAŁE	3 663 946,5	95,1%	3 329 637,8	96,0%
Wartości niematerialne i prawne	2 167,6	0,1%	2 024,5	0,1%
Rzeczowe aktywa trwałe	3 365 827,2	87,4%	3 033 145,2	87,5%
Należności długoterminowe	17 879,2	0,5%	16 895,6	0,5%
Długoterminowe aktywa finansowe	278 072,5	7,2%	277 572,5	8,0%
Wartości mienia zlikwidowanych jednostek	0,0	0,0%	0,0	0,0%
B. AKTYWA OBROTOWE	187 437,3	4,9%	137 247,1	4,0%
Zapasy	1 265,3	0,0%	1 668,7	0,0%
Należności krótkoterminowe	162 342,5	4,2%	119 554,3	3,4%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	23 814,8	0,6%	16 004,0	0,5%
Rozliczenia międzyokresowe	14,7	0,0%	20,1	0,0%
AKTYWA RAZEM	3 851 383,8	100,0%	3 466 884,9	100,0%

	31.12.2015	Struktura %	31.12.2014	Struktura %
PASYWA				
A. FUNDUSZE	3 709 089,2	96,3%	3 324 565,0	95,9%
Fundusz jednostki	3 165 797,8	82,2%	2 984 362,5	86,1%
Wynik finansowy netto	543 501,6	14,1%	340 294,8	9,8%
Nadwyżka środków obrotowych (-)	-210,2	0,0%	-92,3	0,0%
Odpisy z wyniku finansowego (-)	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	0,0	0,0%	0,0	0,0%
B. PAŃSTWOWE FUNDUSZE CELOWE	3 334,8	0,1%	1 047,1	0,0%
C. ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	68 731,9	1,8%	74 387,3	2,1%
Zobowiązania długoterminowe	1,2	0,0%	3,2	0,0%
Zobowiązania krótkoterminowe	68 327,0	1,8%	73 880,5	2,1%
Rezerwy na zobowiązania	403,8	0,0%	503,6	0,0%
D. FUNDUSZE SPECJALNE	50 730,7	1,3%	48 773,5	1,4%
E. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	19 497,2	0,5%	18 112,1	0,5%
PASYWA RAZEM	3 851 383,8	100,0%	3 466 884,9	100,0%

Dane w tys. PLN

2.3. Rachunek zysków i strat

Opis	01.01.2015- 31.12.2015	% przychodów z dział. Podst.	01.01.2014- 31.12.2014	% przychodów z dział. Podst.
Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej	1 164 998,4	100,0%	995 167,7	100,0%
Przychody netto ze sprzedaży produktów	42 680,0	3,7%	42 165,7	4,2%
Zmiana stanu produktów	- 22,3	0,0%	22,4	0,0%
Dotacje na finansowanie działalności podstawowej	5 370,9	0,5%	3 914,0	0,4%
Przychody z tyt. dochodów budżetowych	1 116 969,7	95,9%	949 065,6	95,4%
Koszty działalności operacyjnej	745 906,6	64,0%	703 857,6	70,7%
Amortyzacja	60 857,9	5,2%	54 080,7	5,4%
Zużycie materiałów i energii	57 175,3	4,9%	56 709,7	5,7%
Usługi obce	185 693,2	15,9%	179 399,0	18,0%
Podatki i opłaty	9 184,8	0,8%	5 099,7	0,5%
Wynagrodzenia	272 389,8	23,4%	261 196,7	26,2%
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	65 731,8	5,6%	66 429,5	6,7%
Pozostałe koszty rodzajowe	29 897,0	2,6%	13 708,9	1,4%
Inne świadczenia finansowane z budżetu	64 968,4	5,6%	67 219,0	6,8%
Pozostałe obciążenia	8,6	0,0%	14,4	0,0%
Zysk (strata) z działalności podstawowej	419 091,8	36,0%	291 310,1	29,3%
Pozostałe przychody operacyjne	159 179,4	13,7%	70 144,7	7,0%
Pozostałe koszty operacyjne	25 825,8	2,2%	18 709,3	1,9%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	552 445,3	47,4%	342 745,5	34,4%
Przychody finansowe	15 397,0	1,3%	16 498,1	1,7%
Koszty finansowe	24 338,2	2,1%	18 906,9	1,9%
Zysk (strata) z działalności gospodarczej	543 504,2	46,7%	340 336,7	34,2%
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	-	0,0%	1,8	0,0%
Zysk (strata) brutto	543 504,2	46,7%	340 338,5	34,2%
Podatek dochodowy	2,5	0,0%	43,7	0,0%
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty) oraz nadwyżki środków obrotowych	210,2	0,0%	92,3	0,0%
Zysk (strata) netto	543 291,5	46,6%	340 202,5	34,2%

Dane w tys. PLN

2.4. Wybrane wskaźniki finansowe

Wskaźniki rentowności

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika			
		pożądana	2013	2014	2015
1. Rentowność brutto sprzedaży	wynik ze sprzedaży * 100 / (przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje)	max	29,10%	29,39%	36,14%
2. Rentowność netto sprzedaży	wynik finansowy netto * 100 / przychody ogółem	max	28,30%	31,45%	40,56%
3. Rentowność majątku (ROA)	wynik finansowy netto * 100 / aktywa ogółem	max	8,70%	9,81%	14,11%
4. Rentowność kapitału własnego (ROE)	wynik finansowy netto * 100 / fundusz własny	max	10,00%	11,40%	17,17%

Wskaźniki płynności finansowej

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika			
		pożądana	2013	2014	2015
1. Bieżącej płynności finansowej I	aktywa obrotowe ogółem / zobowiązania krótkoterminowe	1,2-2,0	2,13	1,86	2,74
2. Szybkiej płynności finansowej II	aktywa obrotowe ogółem - zapasy / zobowiązania krótkoterminowe	0,8-1,2	2,10	1,84	2,72
3. Pieniężnej płynności finansowej III	środki pieniężne / zobowiązania krótkoterminowe	0,2	0,25	0,22	0,35
4. Kapitał obrotowy	aktywa obrotowe - zobowiązania krótkoterminowe w mln. zł	max	67,77	63,37	119,11

Wskaźniki sprawności działania

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika			
		pożądana	2013	2014	2015
1. Rotacji majątku ogółem	(przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje) / aktywa ogółem	max	0,28	0,29	0,30
2. Rotacji majątku trwałego	(przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje) / aktywa trwale	max	0,29	0,30	0,32
3. Rotacji majątku obrotowego	(przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje) / aktywa obrotowe	max	7,26	7,22	6,19
4. Szybkości obrotu zapasów w dniach	zapasy * 365 / (przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje)	min	1,00	0,61	0,40
5. Szybkości obrotu należnościami w dniach	należności z tyt. dostaw i usług * 365 / (przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje)	min	6	5	4
6. Termin spłaty zobowiązań w dniach	zobowiązania z tyt. dostaw i usług * 365 / (przychody netto z działalności operacyjnej - dotacje)	min	6	4	3

Wskaźniki finansowania działalności

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika			
		pożądana	2013	2014	2015
1. Ogólnego zadłużenia	(zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe) / aktywa ogółem	0,3-0,5	0,02	0,02	0,02
2. Pokrycia aktywów trwałych funduszem własnym	fundusz własny / aktywa trwale	>1	1,00	1,00	1,01
3. Pokrycia aktywów trwałych funduszem stałym	(fundusz własny + zobowiązania długoterminowe) / aktywa trwale	-	1,00	1,00	1,01
4. Relacji kapitałów obcych do funduszu własnego	kapitały obce / fundusz własny	<1	0,04	0,04	0,03
5. Trwałości struktury finansowania	(fundusz własny + zobow. długoterm. + rezerwy długoterm.) / aktywa ogółem	max	0,96	0,96	0,96

2.5. Interpretacja wskaźników

Wskaźniki rentowności

Wskaźnik rentowności brutto sprzedaży w 2015 roku osiągnął poziom wyższy od wskaźnika w latach 2014 i 2013. Wskaźnik rentowności netto sprzedaży 2015 roku jest na poziomie wyższym od wskaźników roku 2014 i 2013. Wskaźnik rentowności majątku (aktywów) wzrasta z roku i w 2015 roku wyniósł 14,11 %, co oznacza, że każde 100,00 zł majątku przyniosło 14,11 zł zysku netto. Wskaźnik rentowności kapitału własnego wyniósł 17,17 % i jest na poziomie wyższym od wskaźników 2014 i 2013 roku.

Wskaźniki płynności finansowej

Analiza płynności finansowej wskazuje na zdolność Jednostki do regulowania zobowiązań w terminie płatności. Wartość wskaźników płynności finansowej kształtowały się nieco powyżej wielkości pożądanych i pogorszyły się w stosunku do 2014 roku.

Kapitał obrotowy netto w 2015 roku osiągnął wartość 119,11 mln. zł, co oznacza, że majątek obrotowy pokrywa zobowiązania bieżące. Wartość kapitału obrotowego w 2015 roku jest wyraźnie wyższa od kapitału obrotowego w latach 2014 i 2013.

Wskaźniki sprawności działania

Wskaźniki obrotu aktywów (ogółem i trwałych) badanego okresu były na niewysokim poziomie charakterystycznym dla jednostek nie mających na celu generowania sprzedaży. Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach) w badanym okresie jest niski, skrócił się w stosunku do wskaźnika w 2014 i 2013 roku. Szybkość obrotu należnościami z tytułu dostaw i usług oraz czas obsługi zobowiązań z tytułu dostaw i usług w dniach skróciła się w stosunku do lat wcześniejszych.

Wskaźniki finansowania działalności

Uzależnienie Miasta Olsztyna od kapitałów obcych we wszystkich analizowanych latach jest bardzo niskie. Stopień pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym na koniec badanego okresu wynosi ok. 100%. Relacja kapitałów obcych do kapitału własnego na koniec badanego roku są na niskim poziomie i w stosunku do lat ubiegłych uległy nieznacznej zmianie. W 2015 roku trwałość struktury finansowania jednostki nie uległa zmianie w stosunku do lat ubiegłych.

3. Część szczegółowa raportu

3.1. Prawdliwość stosowanego systemu rachunkowości

Miasto posiada aktualną dokumentację opisującą zasady rachunkowości przyjęte przez kierownictwo, w zakresie wymaganym przepisami art. 10 ustawy o rachunkowości.

W trakcie przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego dokonaliśmy wrywkowego sprawdzenia prawidłowości działania systemu rachunkowości.

W trakcie przeprowadzonych prac nie stwierdziliśmy znaczących nieprawidłowości dotyczących systemu rachunkowości, które nie zostałyby usunięte, a mogły mieć istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe, w tym dotyczących:

- zasadności i ciągłości stosowanych zasad (polityki) rachunkowości,
- udokumentowania operacji gospodarczych,
- rzetelności, bezbłędności i sprawdzalności ksiąg rachunkowych oraz powiązania zapisów w ramach ksiąg rachunkowych,
- prawidłowości otwarcia ksiąg rachunkowych na podstawie sald zatwierdzonego bilansu za okres poprzedni,
- powiązania zapisów z dowodami księgowymi i sprawozdaniem finansowym,
- zasadności stosowanych metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania za pomocą komputera,
- spełniania warunków jakim powinna odpowiadać ochrona dokumentacji księgowej oraz przechowywania ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych.

Celem naszego badania nie było wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania tego systemu rachunkowości.

Miasto przeprowadza inwentaryzację składników majątkowych w zakresie i terminach określonych w art. 26 ustawy o rachunkowości. Różnice inwentaryzacyjne ujęto i rozliczono w księgach badanego okresu.

3.2. Wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego

Za wyjątkiem kwestii opisanych w opinii z badania sprawozdania finansowego, dane zawarte we wprowadzeniu oraz dodatkowych informacjach i objaśnieniach do sprawozdania finansowego zostały przedstawione, we wszystkich istotnych aspektach, kompletnie i prawidłowo. Wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

3.3. Informacja o opinii niezależnego biegłego rewidenta

W oparciu o przeprowadzone badanie łącznego sprawozdania finansowego Miasta Olsztyna sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 r. i za okres kończący się tego dnia wydaliśmy opinię z następującymi zastrzeżeniami:

1. „Sprawozdanie finansowe, do którego wydana jest nasza opinia, obejmuje między innymi dane ze sprawozdań finansowych samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych. Jednostki te przekazują pomiędzy sobą nieruchomości (w trwały zarząd). Przekazania odbywają się na podstawie decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które w latach poprzednich wskazywały wartość rynkową przekazywanych nieruchomości. Jednostki otrzymujące przekazywane nieruchomości w trwały zarząd ujmowały je w księgach w wartości wynikającej z decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, a drugostronnie odnosiły wartość przyjętych nieruchomości w pozycje funduszu własnego. Na etapie sporządzania łącznego sprawozdania finansowego, rozpoznane przeszacowanie do wartości rynkowej nie było w latach poprzednich, jak również w roku 2015,

przedmiotem eliminacji. Naszym zdaniem rozpoznane przeszacowanie do wartości rynkowej powinno zostać wyeliminowane na etapie sporządzania sprawozdania łącznego.

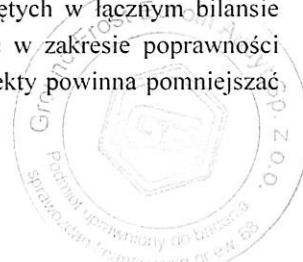
Szczególne zasady rachunkowości obowiązujące jednostki budżetowe zawierają przepis wskazujący na możliwość wyceny środków trwałych otrzymywanych w trwały zarząd według ceny wskazanej w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu. Cenę tę stanowi z reguły wartość rynkowa tej nieruchomości. Przyjęcie jej jako podstawy wyceny powodowało, że przekazanie nieruchomości z jednej jednostki organizacyjnej do innej w ramach tej samej jednostki samorządu terytorialnego, będącej właścicielem tej nieruchomości, stanowiło uaktualnienie wyceny historycznej do aktualnej wartości rynkowej.

Nieruchomości w jednostkach budżetowych, zgodnie z obowiązującymi je przepisami, powinny być zaliczane wyłącznie do środków trwałych. Ustawa o rachunkowości uznaje za możliwą aktualizację wyceny środków trwałych wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, gdzie przepisami tymi mogą być rozporządzenia Ministra Finansów. Ostatnia określona przez Ministra Finansów aktualizacja miała miejsce w roku 1995 na podstawie Rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. z dnia 27 stycznia 1995 r. Nr 7, poz. 34 z późniejszymi zm.). Tym samym w zakresie przygotowywanego sprawozdania finansowego zawierającego łączne dane wszystkich jednostek objętych sprawozdaniem, w naszej ocenie za przepisy te nie można uznać Ustawy o gospodarce nieruchomościami, określającej zasady wyceny nieruchomości w związku z ustaleniem opłat z tytułu trwałego zarządu.

Błędne podejście stosowane w latach wcześniejszych (do końca 2014 roku) potwierdza również fakt, iż jednostka poinformowała we wprowadzeniu do łącznego sprawozdania finansowego, iż w wyniku zastrzeżenia do opinii z badania za poprzedni rok obrotowy oraz w wyniku odpowiedzi uzyskanej od Regionalnej Izby Obrachunkowej na przesłane zapytanie dotyczącego tematu wyceny środków trwałych przekazywanych w trwały Zarząd, od początku roku 2015 jednostka zmieniła podejście. Obecnie wycena ujmowana w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu jest wartością rynkową, ale kwota ujmowana w jednostce organizacyjnej do której przekazywane są aktywa w trwały zarząd ujmuje te aktywa w wartościach księgowych co zapewnia kontynuację wyceny oraz nie powoduje przeszacowania wartości aktywów w sprawozdaniu łącznym.

Przeszacowania powstałe w łącznym sprawozdaniu finansowym jednostki wynikające z decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które były wydane do dnia 31 grudnia 2014 r. nie zostały skorygowane.

W efekcie powyższego łączne sprawozdanie finansowe zawiera dokonane aktualizacje wyceny pojedynczych nieruchomości na podstawie decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, które zostały wydane do dnia 31 grudnia 2014 r. i które powinny zostać skorygowane. Z uwagi na fakt, iż wyliczenie potencjalnej korekty w sprawozdaniu finansowym wymagałoby analizy dokumentów dot. środków trwałych oddawanych w trwały Zarząd w okresie nawet ponad 20 lat wstecz oraz analizy późniejszej amortyzacji tych środków trwałych, w praktyce nie jest możliwe naliczenie korekty i jednostka zdecydowała się nie dokonywać korekty danych historycznych. W związku z powyższym na dzień 31 grudnia 2015 r. nie jesteśmy w stanie wyliczyć kwoty korekty wyceny ujętych w łącznym bilansie środków trwałych, a tym samym nie jesteśmy w stanie wypowiedzieć w zakresie poprawności wyceny środków trwałych oraz kosztu amortyzacji. Kwota potencjalnej korekty powinna pomniejszać wartość środków trwałych oraz pomniejszać Fundusz jednostki.

2. W załączniku nr 7 dot. dodatkowych informacji jednostka prezentuje tabelę ruchów – zmiany wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych. Na podstawie przeprowadzonych procedur stwierdziliśmy przede wszystkim następujące rozbieżności w tabeli ruchów:

- w danych dot. przemieszczeń wewnętrznych jednostka wykazuje w łącznym sprawozdaniu zwiększenia oraz zmniejszenia w poszczególnych grupach środków trwałych w następujących wysokościach (wartości brutto):

<i>Podsumowania wybranych informacji z załącznika 7 dot. informacji dodatkowych z łącznego sprawozdania finansowego Miasta Olsztyn za rok 2015.</i>	Przemieszczenia wewnętrzne zwiększenia (2015)	Przemieszczenia wewnętrzne zmniejszenia (2015)
Wartości niematerialne i prawne		8 329,93
Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania)	111 998 777,91	110 259 960,82
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	116 483 648,25	43 162 766,54
Urządzenia techniczne i maszyny	1 935 390,68	149 591,62
Inne środki trwałe	508 905,58	104 630,50
Pozostałe środki trwałe	467 669,83	156,21
Zbiory biblioteczne		4 149,95
Środki trwałe w budowie		187 685 210,24
Łącznie	231 394 392,25	341 374 795,81
Różnica		109 980 403,56

Jednostka nie była w stanie wyjaśnić całej stwierdzonej rozbieżności na kwotę 109 980,4 tys. zł. Na podstawie uzyskanych informacji wyjaśniliśmy rozbieżności na największych różnicach - m.in. w linii środki trwałe w budowie jednostki objęte badanym sprawozdaniem finansowy wykazują zmniejszenia przemieszczeń wewnętrznych w kwocie 187 685,2 tys. zł obejmujące środki trwałe w budowie przekazywane do Urzędu Miasta jeszcze przed przyjęciem inwestycji do użytkowania. Urząd Miasta wykazuje te przyjęte środki jako zwiększenia środków trwałych w budowie, podczas gdy powinny być one wykazane jako zwiększenia przemieszczeń wewnętrznych.

W przypadku przeanalizowania całej kwoty rozbieżności mogłoby się okazać, iż inne pozycje ujęte w tabeli ruchów środków trwałych również powinny zostać skorygowane.

Na bazie powyższego stwierdzamy również, iż kontrola wewnętrzna funkcjonująca w powyższym obszarze nie zapewnia poprawności prezentacji danych w tabeli ruchów środków trwałych. W związku z powyższym oraz w związku z faktem, iż nasze procedury były wykonane metodą wrywkową, stwierdzamy, iż tabela ruchów zaprezentowana w załączniku 7 dot. informacji dodatkowej niepoprawnie odzwierciedla zmiany, które miały miejsce w wartościach niematerialnych i prawnych oraz środkach trwałych w badanym okresie.

3. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 r. jednostka nie zaprezentowała w informacji dodatkowej do sprawozdania wszystkich informacji wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości. Konkretnie niektóre załączniki ujęte w informacji dodatkowej nie zawierają określenia okresu/dnia na który zostały sporządzone, np. załącznik nr 17 i nr 18 do informacji dodatkowej.
4. W wyniku przeprowadzonych procedur badania nie otrzymaliśmy wszystkich listów z banków oraz wszystkich listów od prawników współpracujących z jednostkami organizacyjnymi, których sprawozdania jednostkowe składają się sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna, o które prosiliśmy w trakcie badania. W zakresie informacji od banków, wykonane procedury pozwoliły jedynie na

uzgodnienie stanu środków pieniężnych wykazanych w sprawozdaniu finansowym do wyciągów bankowych oraz potwierdzeń sald otrzymanych z banków. W zakresie informacji od prawników, wykonane procedury pozwoliły na zrozumienie procesu rozpoznawania odpisów aktualizujących i rezerw na zobowiązania oraz omówienie wybranych odpisów i rezerw z kierownictwem wybranych jednostek, zakładów budżetowych i instytucji, których sprawozdania jednostkowe składają się sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna.

W związku z powyższym nie byliśmy w stanie określić czy nie byłyby konieczne korekty do przedstawionej w sprawozdaniu finansowym sytuacji majątkowej i finansowej Miasta Olsztyna na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz do wyniku finansowego za rok obrotowy kończący się tego dnia, w szczególności w odniesieniu do kompletności ujęcia instrumentów finansowych, ujawnień zabezpieczeń na majątku oraz zobowiązań warunkowych jak również wysokości rozpoznanych w bilansie i rachunku zysków i strat odpisów aktualizujących aktywa obrotowe oraz rozpoznanych rezerw na zobowiązania.

5. W wyniku przeprowadzonych procedur badania, stwierdziliśmy, iż zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Olsztyna z dnia 15 lutego 2016 r. badane łączne sprawozdanie finansowe sporządzone za rok 2015 zostało sporządzone przy przyjęciu progu istotności na poziomie 1% sumy bilansowej łącznego bilansu będących sumą jednostkowych sprawozdań finansowych. W związku z powyższym, w trakcie sporządzania łącznych sprawozdań finansowych za rok 2015 nie zostały dokonane wzajemne wyłączenia transakcji i sald pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, których sprawozdania jednostkowe składają się sprawozdanie finansowe Miasta Olsztyna, które to transakcje i salda nie przekraczały łącznie przyjętego poziomu istotności. Przy czym dane porównawcze ujawnione w sprawozdaniu finansowym według stanu na 31 grudnia 2014 r. zostały przygotowane z uwzględnieniem wszystkich wyłączeń wzajemnych transakcji, co w praktyce oznacza, iż stosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zasady nie zostały zastosowane w sposób ciągły z zasadami stosowanymi w roku poprzednim.”

oraz następującymi objaśnieniami uzupełniającymi.

„Nie zgłaszając zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności zbadanego sprawozdania finansowego zwracamy uwagę, iż zgodnie z zapisami § 9a. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów konta dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późniejszymi zmianami) jednostka nie rozpoznaje w łącznym sprawozdaniu finansowym rezerw na niewykorzystane urlopy pracowników oraz odprawy emerytalno-rentowe oraz nagrody jubileuszowe. Informacja ta została zawarta we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w punkcie 9 – *dane o wysokości środków na świadczenia pracownicze zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Olsztyna.*

Niniejsza opinia jest naszą drugą opinią wydaną do sprawozdania finansowego firmy Miasta Olsztyna przygotowanego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Pierwsza opinia została wydana w dniu 23 maja 2016 r. i zawierała m.in. zastrzeżenie numer 2 odnoszące się do kwot zaprezentowanych w załączniku 7 dot. informacji dodatkowej – dotyczące niezgodności kwot wykazywanych w przemieszczeniach wewnętrznych w tabeli ruchów wykazującej zmiany wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych za rok 2015. W związku z dodatkowymi wyjaśnieniami otrzymanymi po dniu 23 maja 2016 r. dot. treści tego zastrzeżenia, wydaliśmy niniejszą drugą opinię do tego samego sprawozdania Miasta Olsztyna przygotowanego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Niniejsza opinia zawiera zaktualizowaną treść zastrzeżenia numer 2.”

3.4. Informacje o istotnych naruszeniach prawa

Nie stwierdzono istotnego, wpływającego na sprawozdanie finansowe, naruszenia przepisów prawa, a także postanowień Statutu Miasta Olsztyna.

Marcin Grzywacz
Biegły rewident nr 11769

kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie
w imieniu Ground Frost Euroin Audyt Sp. z o.o.
podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych nr 68

ul. Targowa 20A
03-731 Warszawa

02 czerwca 2016 r.
Warszawa

